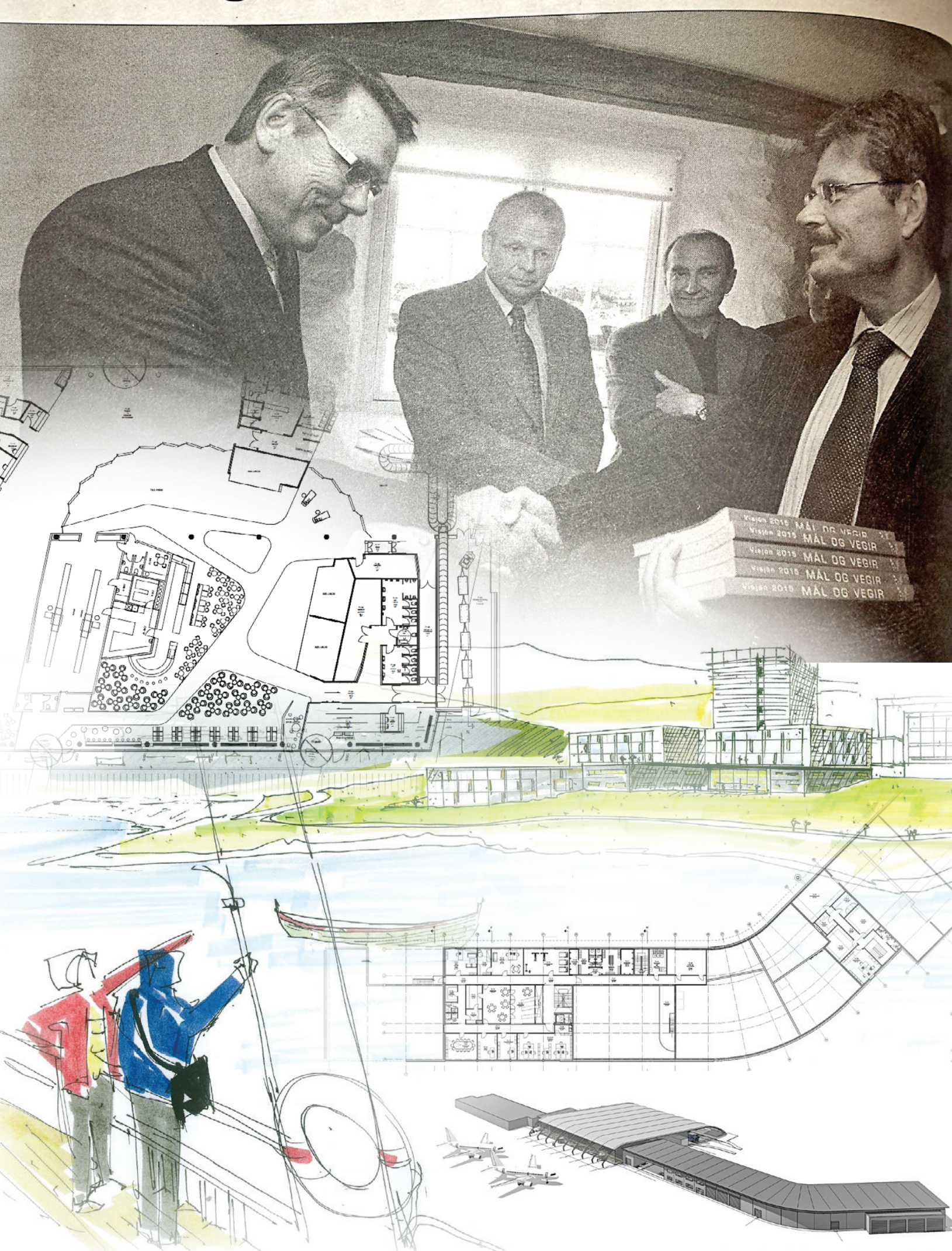

Á temasiðunum í Sosialinum í dag seta vit sjóneykuna á visjónir. Á ólavsøku fyri 10 árum síðani varð farið undir størsta visjónsarbeiðið í Føroya søgu, Visjón 2015. Ein samlað ætlan fyri menning í øllum samfelagsmálum og geirum. Men hvat stóð í Visjón 2015? Komu vit nakran veg, ella var hetta bert ein hvørvisjón? Og til dagin í dag spyrja vit: Hvør visjón?

onir fyri milliúnir

Hetta vóru konkretar ætlanir – tørvir hjá samfelagnum – um vit skulu standa okkum betri í kappingini við umheimin.

Síðani 2007 hava somu flokkar, í ymiskum samgongum, siti við róðrið í Føroyum. Við undantaki frá fyrstu 9 mánaðunum í 2008, tá Javnaðarflokkurin var einsamallur í samgongu við Tjóðveldi og Miðflokkinum, hava hesir tríggir flokkarnir upp á skift, og altíð í minsta lagi tveir teirra, sitið við róðrið. Spurningurin er so bara, hvussu langt komu vit við visjónini?

Burturúr rúgvuni taka vit her samanum nøkur av teimum meira áhugaverdu punktunum úr visjónini. Summi uppskot eru førd út í lívið, summi eru farin í gloymiskuna, og summi kaga enn tann dag í dag fram sum »nýggj uppskot«.

Evropa, sendistovurnar og SamVit

Tað var lýst við stórum orðum, tá uttanríkispolitisku átøkini vóru greinað. Føroyar skuldu vera millum tey lond, sum »í uttanríkisamvinnu á fjóltáttaðum grundarlagi vinna sum mest eftir íbúgvatali«. Fyri at náa hesum aðalmálunum, skuldu Føroyar fyrst gerast partur av evropeiska frihandilsfelagsskapinum EFTA, fyri at fáa atgongd til innara ES marknaðin umvegis búskaparliga sáttmálan millum EFTA og ES, EBS. Síðani skuldu møguleikarnir fyri samstarvi við ES – antin gjøgnum ein yvirskipaðan sáttmála, ella, um Føroyar gerast sjálvstøðugar, sum sjálvstøðugur limur. Ímeðan vit bíðaðu eftir hesum, skuldi samstarvið við ES viðkast so líðandi við sáttmálum innan hvørt øki sær, so sum útbúgving, gransking, mentan og tilíkt.

Haftur skulu Føroyar hava sjálvstøðugan limaskap, atlimaskap ella eygleiðarastøðu í altjóða felagsskapum sum WTO, FAO, UNESCO og OECD.

Í 2015 er støða Føroya henda. Vit eru hvørki limur í EFTA ella ES, og hava ikki atgongd til innara marknaðin umvegis nakra avtalu. Kanska heldur enn at nærkast, eru vit farin enn longur frá ES. Vit hava hinvegin gjørt sáttmála við ES um luttøku í útbúgvingar- og granskingarrámmu-skránni Horizon2020. Í 2009 fingi vit eisini atlimaskap í UNESCO. Hinvegin eru vit ikki komin nærri sjálvstøðugum limaskapi í WTO, FAO, ella OECD.

Eitt av áhugaverdu tilmælunum í Visjón 2015 snúði seg um at Føroyar skuldi hava ein sjálvstøðugan, uttanríkispolitiskan profil. Vit skuldu savna allar uttanríkispolitiskar kjarnuuppgávur í eitt stjórnarráð, umframt at lata upp sendistovur í Grønlandi, Sveis, Russlandi, USA og Noregi. Flestun kunnugt varð Uttanríkisráðið sett á stovn í 2008, men varð longu í 2011 niðurlagt aftur.